

Sygn. akt VII U 1682/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 grudnia 2017 r. w Warszawie

sprawy A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 26 sierpnia 2016 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

A. S. w dniu 10 października 2016 r. wniosła, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 26 sierpnia 2016 r., nr: (...), dotyczącej odmowy umorzenia należności. Odwołująca wskazała, że do dnia 31 stycznia 2006 r. nie prowadziła działalności gospodarczej, co dokumentuje wypisem z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej

(k. 2 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

w odpowiedzi na odwołanie z dnia 15 listopada 2016 r. wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od odwołującej na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Organ rentowy wskazał, że w decyzji z dnia 18 czerwca 2015 r., nr: (...) wskazał warunki umorzenia należności, których odwołująca nie spełniła w ciągu 12 miesięcy od jej uprawomocnienia się. Oddział stwierdził, że prawomocną decyzją z dnia 25 marca 2015 r., nr: (...) uznano, że ubezpieczona jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym – emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu – od dnia 1 stycznia 1999 r. Ponadto, w ocenie organu rentowego, w zeznaniach podatkowych za lata 1999-2011 płatnik wykazywał dochód z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (k. 4-5 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wynika, że A. S. prowadziła działalność gospodarczą pod nazwą (...) od dnia 1 października 1996 r. Z wpisów wynika, że ubezpieczona zaprzestała wykonywania działalności gospodarczej w dniu 31 stycznia 2006 r., a wykreślono wpis z rejestru w dniu 5 października 2016 r. (k. 3 a. s.).

A. S. w dniu 15 stycznia 2015 r. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (k. 1 akt ZUS).

Po rozpoznaniu wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 18 czerwca 2015 r., wydał decyzję nr: (...) na podstawie art. 1 ust. 8 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Organ rentowy w punkcie 1 decyzji określił, że według stanu na dzień 15 stycznia 2015 r. umorzeniu będą podlegać należności z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od czerwca 2006 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 30.154,58 złotych, w tym z tytułu składek w wysokości 16.323,58 złotych i odsetek w wysokości 13.831,00 złotych;

- ubezpieczenie zdrowotne za okres od lipca 2006 r. do lutego 2009 r. w kwocie 113.38,61 złotych, w tym z tytułu składek w wysokości 6.180,61 złotych i odsetek w wysokości 5.158,00 złotych;

- Fundusz Pracy za okres od lipca 2006 r. do lutego 2009 r. w kwocie 2.363,59 złotych, w tym z tytułu składek w wysokości 1.288,59 złotych i odsetek w wysokości 1.075,00 złotych.

W punkcie 2 decyzji organ rentowy wskazał, że warunkiem umorzenia podanych kwot jest spłata należności niepodlegających umorzeniu. Oddział podniósł jednocześnie, że należności z tytułu składek za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. nieobjęte postępowaniem o umorzeniu należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz wydanym na jej podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, dla których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (k. 10 akt ZUS).

Powyższa decyzja została odebrana przez odwołującą osobiście w dniu 19 czerwca 2015 r., co wynika z jej adnotacji znajdującej się na decyzji znajdującej się w aktach rentowych. Decyzja w dniu 21 lipca 2015 r. stała się prawomocna (k. 10 akt ZUS).

W dniu 25 maja 2016 r. zostało skierowane do odwołującej pismo z dnia 23 maja 2016 r. informujące o figurujących na jej koncie należnościach niepodlegających umorzeniu na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Pismo było awizowane w dniach 30 maja 2016 r. i 7 czerwca 2016 r. na mocy art. 44 k.p.a. i zostało uznane za doręczone w dniu 14 czerwca 2016 r. Oryginał pisma ubezpieczona odebrała osobiście w dniu 8 lipca 2016 r., co wynika z jej adnotacji znajdującej się na odwrocie pisma (k. 13 akt ZUS).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 26 sierpnia 2016 r., wydał zaskarżoną decyzję nr: (...) na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Organ rentowy odmówił odwołującej umorzenia należności z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od czerwca 2006 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 30.154,58 złotych, w tym z tytułu składek w wysokości 1.6323,58 złotych i odsetek w wysokości 13.831,00 złotych;

- ubezpieczenie zdrowotne za okres od lipca 2006 r. do lutego 2009 r. w kwocie 11.338,61 złotych, w tym z tytułu składek w wysokości 6.180,61 złotych i odsetek w wysokości 5.158,00 złotych;

- Fundusz Pracy za okres od lipca 2006 r. do lutego 2009 r. w kwocie 2.363,59 złotych, w tym z tytułu składek w wysokości 1.288,59 złotych i odsetek w wysokości 1.075,00 złotych.

Organ rentowy wskazał ponadto, że do dnia 21 lipca 2016 r. odwołująca nie uregulowała należności niepodlegających umorzeniu. Wobec powyższego w ocenie Oddziału warunków do umorzenia należności określony w art. 1 ust. 10 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność nie został spełniony przez ubezpieczoną (k. 14 akt ZUS).

Ponadto Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję z dnia 25 marca 2015 r., nr: (...) stwierdzającą, że A. S. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą niemająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 1999 r. Decyzja ta nie została zaskarżona do Sądu i stała się prawomocna (k. 15-16 akt ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach sądowych, w tym aktach rentowych. Zgromadzony materiał dowodowy stanowił podstawę do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Z dokumentacji zalegającej w aktach rentowych wynika, że odwołująca osobiście odbierała pisma w siedzibie organu, co kwitowała osobistym podpisem.

Sąd przy dokonywaniu ustaleń stanu faktycznego stwierdził za bezzasadne dopuszczanie wniosków dowodowych strony odwołującej. W ocenie Sądu bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie pozostawało ewentualne zobowiązanie organu rentowego do przedłożenia potwierdzenia doręczenia odwołującej pisemnej informacji o naliczeniu przez organ rentowy składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne w każdym roku lub jakiegokolwiek wezwania do złożenia wyjaśnień w przedmiocie prowadzenia działalności gospodarczej za okres od dnia 1 lutego 2006 r. do 2016 r. Jak wskazuje zebrany materiał dowodowy, odwołująca była informowana o decyzjach, które organ rentowy wydawał na przestrzeni lat w toku postępowania wyjaśniającego. Również ubezpieczona posiadała wiedzę na temat uznania ją przez organ rentowy w dniu 25 marca 2015 r. za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą. Również Sąd uznał za nieuzasadnione dopuszczanie dowodu z przesłuchania stron, ograniczając go do zeznań odwołującej. Za pomocą zebranych dokumentów w sprawie, w sposób kompleksowy ustalono stan faktyczny. Wobec powyższego przesłuchanie odwołującej służyłoby jedynie nieuzasadnionemu przedłużeniu toczącego się postępowania. Ubezpieczona za pomocą złożonych pism procesowych przedstawiła swoje stanowisko w sprawie, które okazało się być bezzasadne w kontekście zgromadzonego materiału dowodowego.

Zatem w ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia kończącego niniejszą sprawę.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 26 sierpnia 2016 r., nr: (...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Przedmiotem sporu w niniejszym postępowaniu było ustalenie, czy organ rentowy prawidłowo wydał decyzję w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r., poz. 1551) zwanej dalej „ustawą”.

Przepis art. 1 ust. 1 ustawy stanowi, że na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia

pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych:

1)która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2)innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W myśl art. 1 ust. 6 ustawy, umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W rozumieniu art. 1 ust. 8 ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

Zgodnie z art. 1 ust. 10 ustawy, warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W świetle art. 1 ust. 11 ustawy niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8.

Jak stanowi art. 1 ust. 12 ustawy, w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczony termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu.

W pierwszej kolejności Sąd zważył, że ustawodawca przyjął zasadę, zgodnie z którą umożliwiające zostało umorzenie wnioskodawcy nieopłaconych składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz wypadkowe z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należnych od nich odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych. Warunkiem umorzenia tychże należności jest opłacenie należności niepodlegających umorzeniu. Sąd doszedł do przekonania na podstawie dokumentacji zawartej w aktach sprawy oraz w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, że organ rentowy prawidłowo zastosował dyspozycje zawarte w ustawie. Sąd zważył, że odwołująca od dnia uprawomocnienia się decyzji wydanej w dniu 18 czerwca 2015 r., była zobowiązana w ciągu 12 miesięcy do spłacenia należności niepodlegających umorzeniu. Ustawa uzależnia możliwość umorzenia należności zawartych w zaskarżonej decyzji organu rentowego od spełnienia opisywanej przesłanki.

W ocenie Sądu, organ rentowy wydał wszystkie decyzje w toku postępowania dokonując merytorycznej analizy sytuacji faktycznej odwołującej oraz dokonał powyższego w oparciu o obowiązujące przepisy prawa. „Zakład Ubezpieczeń Społecznych w decyzji wydanej na podstawie art. 1 ust. 8 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność obowiązany jest wskazać kwoty podlegających umorzeniu należności i określić wszystkie warunki, jakie musi spełnić ubezpieczony, aby uzyskać decyzję o umorzeniu niezapłaconych należności.” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 lutego 2016 r., sygn. akt III AUa 823/15) Zdaniem Sądu Okręgowego organ rentowy zgodnie z procedurą poinformował odwołującą za pomocą odpowiednich pism oraz wydanych zgodnie z prawem decyzji o warunkach umorzenia należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Sąd zważył, że zaskarżona przez ubezpieczoną decyzja została wydana przez organ rentowy w sposób prawidłowy, rzetelny i logiczny. „Ocena prawidłowości decyzji odmawiającej umorzenia należności wydanej na podstawie art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność wskutek niespełnienia warunku, o którym mowa w art. 1 ust. 10 nie może się ograniczać do jej zakwestionowania, a w konsekwencji wzruszenia wyłącznie wobec faktu, że we wcześniejszej decyzji - określającej warunki umorzenia wydanej na podstawie art. 1 ust. 8 ustawy - organ rentowy ograniczył się do enumeratywnego wskazania wymienionych w art. ust. 1 i 6 należności podlegających umorzeniu i jednocześnie zaniechał takiego enumeratywnego wskazania co do należności niepodlegających umorzeniu, które podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia decyzji warunkowej, poprzestając wyłącznie na przywołaniu treści art. 1 ust. 10 i 11 ustawy. Ocena taka powinna być każdorazowo dokonana z uwzględnieniem indywidualnych okoliczności danej sprawy, w tym informacji faktycznie udzielanych przez organ rentowy oraz zachowania przez płatnika miary należytej staranności w działaniach zmierzających do wywiązania się z obowiązku uregulowania należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji wydanej na podstawie art. 1 ust. 8 ustawy.” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 8 marca 2016 r., sygn. akt III AUa 1693/15). W związku z tym Sąd zważył, że organ rentowy w sposób prawidłowy wydał decyzje na etapie postępowania wyjaśniającego w niniejszej sprawie.

Sąd doszedł również do przekonania, że prawomocna decyzja organu rentowego w zakresie stwierdzenia, że odwołująca podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, daje podstawę do uznania ją za osobę prowadzącą w okresie spornym działalność gospodarczą. Odwołująca nie zaskarżyła wydanej decyzji, co spowodowało, że jej postanowienia zostały uznane za prawidłowe i bezsporne. Sąd zważył ponadto, że nie ma decydującego znaczenia okoliczność zarejestrowania, czy wyrejestrowania działalności gospodarczej przez płatnika składek w Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej. Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Apelacyjny „skoro w myśl art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 odczytywanych w związku z art. 8 ust. 6 pkt 1 u.s.u.s. obowiązkowi ubezpieczenia podlegają osoby prowadzące działalność na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, czasowe granice prowadzenia tej działalności oraz podlegania z tego tytułu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego wyznacza wpis do ewidencji działalności gospodarczej, dokonywany i wykreślany na zasadach przewidzianych w przepisach obowiązującej ustawy. Co prawda, ocena, czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana (a więc także czy zaistniała przerwa w jej prowadzeniu) należy do sfery ustaleń faktycznych, a istnienie wpisu do ewidencji nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej.” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. akt III AUa 802/12) Wpis do ewidencji lub rejestru ma charakter deklaratoryjny, co stwarza jedynie możliwość obalenia domniemania, że działalność gospodarcza nie była rzeczywiście podjęta i wykonywana. Odwołująca nie zaskarżyła decyzji organu rentowego w przedmiocie stwierdzenia podlegania ubezpieczeniom społecznym, więc postanowienia tam zawarte obowiązują i są uznane za prawidłowe.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Zarządzenie: (...)

(...)